

VESZPRÉM VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám:	VE/30/00551-4/2025.	Tárgy:	Környezetvédelmi működési engedély tárgyában hozott határozat kiegészítése és eljárási költség viselése - kérelmet elutasító döntés
Előirat:	VE/30/06433/2024.	Hiv. szám:	-
Ügyintéző:	dr. Gémes M. Mirtill	Melléklet:	-
Szerv. egység:	Környezetvédelmi Osztály		
Telefon:	88/550-950		

HATÁROZAT

I.

1.0 A Veszprém Vármegyei Kormányhivatal (a továbbiakban: **Kormányhivatal**) hatáskörében eljárva a „**TREMOR-BAU**” **Építőipari és Szolgáltató Kft.** (székhely: 8225 Szentkirályszabadja, Rákóczi utca 31; KSH: 13014704-4100-113-19, KÜJ: 102204810, a továbbiakban: **Kft.**) megbízásából eljáró Dr. Szenthe Ügyvédi Iroda (képviseli: dr. Szenthe Zsolt ügyvéd, 8200 Veszprém, Ádám Iván u. 6., a továbbiakban: **Ügyvédi Iroda**) – a "Kővágóörs I. - homok, kvarcit" védnevű bányatelken (a továbbiakban: **bányatelek**, KTJ: 100734105, EOY koordináták: X=169900; Y=541300) folytatott bányászati tevékenységre vonatkozóan VE-09/KTF/03912-54/2021. ügyiratszámom kiadott környezetvédelmi működési engedély kiegészítése iránti – ideértve a „kivett hely” nyilvánítást és kártalanítást – kérelmét

elutasítom.

2.0 A jelen eljárás során eljárási költségként Ft, azaz Ft igazságügyi szakértői díj merült fel, melynek viseléséről a határozat II. rendelkezik.

HATÁROZAT

II.

1.0 A **Kormányhivatal** hatáskörében eljárva a **Kft.** – bányászati tevékenységre vonatkozóan VE-09/KTF/03912-54/2021. ügyiratszámom kiadott környezetvédelmi működési engedély kiegészítésére irányuló eljárás során a **Kft.** által előlegezett eljárási költség (szakértői díj) **Kormányhivatal** által a **Kft.** részére történő megfizetése iránti – kérelmét

elutasítom.

2.0 Az eljárás során felmerült Ft, azaz Ft eljárási költség viselésére a **Kft.** köteles.

HATÁROZAT I. és II. közös rendelkezések

3.0 Intézkedek a határozatnak a Kormányhivatal elektronikus tájékoztatásra szolgáló honlapján történő közhírré tételéről.

4.0 A határozatot hatósági nyilvántartásba veszem.

5.0 Jogorvoslat

Jelen határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, az a közléssel véglegessé válik. Bírósági felülvizsgálatát a közléstől számított harminc napon belül a Veszprémi Törvényszékhez (a továbbiakban: **Bíróság**) címzett, de a Kormányhivatalhoz **benyújtandó keresettel lehet kérni**.

A keresetlevélhez csatolni kell azt az okiratot vagy annak másolatát, amelyre a fél bizonyítékként hivatkozik, amely a képviselővel való eljárás esetén a képviseleti jogosultságot igazolja, illetve amely a Bíróság által hivatalból figyelembe veendő tény igazolásához szükséges.

A jogi képviselővel eljáró fél, valamint a gazdálkodó szervezet a keresetlevelet kizárólag elektronikus úton, az e-Papír szolgáltatás használatával az epapir.gov.hu oldalon nyújthatja be. Az elektronikus ügyintézésre a magánszemélyek számára is az e-Papír szolgáltatás használatával az epapir.gov.hu oldalon van lehetőség.

A keresetlevél benyújtásakor az alábbiak kiválasztása szükséges:

Témacsoport: jogorvoslat – Ügytípus: közigazgatási szerv határozatának bírósági felülvizsgálat iránti keresetlevél benyújtása – Címzett: Veszprém Vármegyei Kormányhivatal

A jogi képviselő nélkül eljáró felperes a keresetlevelet jogszabályban meghatározott nyomtatványon is előterjesztheti. A keresetlevél benyújtására nyitva álló határidőt az ítélezési szünet nem érinti.

A keresetlevél benyújtásának a döntés hatályosulására halasztó hatálya nincs, a fél azonban azonnali jogvédelem keretében halasztó hatály elrendelését kérheti. A kérelemben részletesen meg kell jelölni azokat az indokokat, amelyek az azonnali jogvédelem szükségességét megalapozzák, és az ezek igazolására szolgáló okiratokat csatolni kell. A kérelmet megalapozó tényeket valószínűsíteni kell.

A Bíróság tanácsa az azonnali jogvédelem iránti kérelemről a Bírósághoz érkezésétől számított tizenöt napon belül dönt. A halasztó hatály Bíróság általi elrendelése esetén a döntés nem hajtható végre, annak alapján jogosultság nem gyakorolható, és egyéb módon sem hatályosulhat. A végrehajtás a kérelemnek a végrehajtást fogantató szerv tudomására jutásától annak elbírálásáig, de legkésőbb az elbírálásra nyitva álló határidő elteltéig nem fogantatósítható, kivéve, ha a közigazgatási szerv a döntést azonnal végrehajthatónak nyilvánította. A tudomásszerzésig fogantatóított végrehajtási cselekmények a Bíróság eltérő rendelkezésének hiányában hatályban maradnak.

A keresetet a Bíróság bírálja el. A Bíróság az ügy érdemében tárgyaláson kívül határoz, ha a felek egyike sem kérte tárgyalás tartását, és azt a Bíróság sem tartja szükségesnek. Tárgyalás tartását a fél a keresetlevélben kérheti. A peres eljárás illetékköteles, melyet a Bíróság döntése szerint kell megfizetni. A felet – ideértve a beavatkozót és az érdekeltet is – a közigazgatási bírósági eljárásban illetékfeljegyzési jog illeti meg.

INDOKOLÁS

I.

A Kormányhivatal a 2021. november 25. napján meghozott VE/09/KTF/03912-54/2021. ügyiratszámú határozatával (a továbbiakban: **határozat**) a Kft., mint engedélyes részére a bányatelken, a Kővágóörs 07/72, 07/86, 07/93. hrsz.-ú ingatlanokon folytatott bányászati tevékenységre előírásokkal környezetvédelmi működési engedélyt adott; a bányatelek már rekultivált területrészen, a Kővágóörs 07/77, a Köveskál 0161/1 és 0161/2 hrsz.-ú ingatlanokon, valamint a Kővágóörs 056, 07/73, 07/78 és 07/94 hrsz.-ú ingatlanok országos ökológiai hálózat magterület övezete (a továbbiakban: **magterület**) által érintett területrészen pedig a bányászati tevékenységet megtiltotta.

A határozat a véglegessé válástól számított tíz évre, 2031. november 30. napjáig szól.

A Kormányhivatal rögzíti, hogy jelen eljárás előzményeit kizárólag a döntések tekintetében összegzőképpen ismerteti, míg a jelen eljárás eljárási cselekményeit részleteiben leírja.

I. Jelen eljárás előzményei

Első eljárás:

A Kft. a 2022. május 4. napján kelt kérelmében a **határozat kiegészítését kérte**, oly módon, hogy a Kormányhivatal a bányatelek rekultivált részén a Kővágóörs 07/77, a Köveskál 0161/1 és 0161/2 hrsz.-ú ingatlanokon, valamint a Kővágóörs 056, 07/73, 07/78 és 07/94 hrsz.-ú ingatlanokon a magterület által érintett területrészeket a bányajog szempontjából minősítse kivett helyé és intézkedjen az ehhez kapcsolódó polgári jogi kártalanításról.

A Kormányhivatal a kiegészítési kérelmet 2022. május 13. napján meghozott VE/30/00138-12/2022. ügyiratszámú végzésével (a továbbiakban: **végzés**) visszautasította, mivel a határozat egyes meglévő elemein túlmenően történő tartalmi megváltoztatására a bírósági eljárás tartama alatt nincs mód.

A Kft. keresetet terjesztett elő indokolva, hogy az *általános közigazgatási rendtartásról* szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: **Ákr.**) 91. § (1) bekezdése alapján a határozatból a jogszabály által előírt kötelező tartalmi elem hiányzik, továbbá az ügy érdekéhez tartozó kérdésben nem született döntés, hiszen a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: **Bt.**) 26/C. § (3) bekezdése a kártalanítás alkalmazásának feltételeként a kivett helyé nyilvánító határozat meglétét követeli meg, enélkül kártalanításra nem lehet igényt alapítani.

A Veszprémi Törvényszék a 8.K.700.754/2022/10 ügyszámú ítéletével (a továbbiakban: **ítélet**) a Kormányhivatalt új eljárásra utasította és egyben a végzést megsemmisítette. Az ítélet indokolásának [36] bekezdésében a bíróság a megismételt eljárásra szólóan azt az iránymutatást adta, hogy az alperesnek a felperes kiegészítés iránti kérelmét érdemben el kell bírálnia, annak tárgyában az Ákr. 81. § (1) bekezdésének alakilag és tartalmilag megfelelő határozattal kell döntenie.

Az ítélet kiemeli, hogy az Ákr. 48. § (1) bekezdésének a) pontja alapján a Kormányhivatalnak fel kellett volna felfüggesztenie az eljárását, ha az előkérdés bíróság hatáskörébe tartozik, továbbá rögzítette, hogy a Bt. 26/C. § (3) bekezdése szerinti kártalanítási szabály alkalmazandó, nem a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény és a 276/2004. (X. 8.) kormányrendelet; a hivatkozott jogszabályhely egyértelműen annak a szervnek a hatáskörébe utalja a kártalanítás megállapítását, amelyik a kivett helyé nyilvánításról rendelkezik.

Második eljárás:

A Kormányhivatal az Ákr. 104. § (1) bekezdésének b) pontja alapján a bányatelken folytatott bányászati tevékenység környezetvédelmi működési engedély tárgyú határozatának kiegészítése tárgyában 2023. június 2. napján VE/30/06026/2023. ügyiratszámú közigazgatási hatósági eljárást indított, amelynek

lezárásaként a Kormányhivatal meghozta a VE/30/06026-19/2023. ügyiratszámú végzését (a továbbiakban: **második végzés**) az eljárás megszüntetéséről.

A második végzés indokolásában a Kormányhivatal hivatkozott a Bt. 26/C. § (3) bekezdésére és a 49. §-ának a „kivett hely” fogalom meghatározását tartalmazó 16. pontjára és kifejtette, hogy a Bt. a kivett hely fogalmi körébe helyezi többek között a védett természeti területet is. Megállapítható, hogy a bányatelek teljes területe országos jelentőségű védett természeti terület a *Balaton-felvidéki Nemzeti Park létesítéséről* szóló 31/1997. (IX. 23.) KTM rendelet alapján, így a Kft. által jelölt területek védett természeti területnek minősülnek, ennek okán a Kormányhivatal mentesül a kivett helyről történő rendelkezés alól, e tárgyban nem kell külön döntést hoznia, mivel a bányatelek a jogszabály erejénél fogva kivett helynek minősül. Mindezek alapján a védett természeti területen lévő bányatelek tekintetében okafogyott a védett területi kivettség kérdése, ezért a Kormányhivatal az Ákr. 47. § (1) bekezdés c) pontja alapján döntött az eljárás megszüntetéséről.

A Kft. keresetet terjesztett elő a második végzéssel szemben, mivel a kitermelést tiltó rendelkezésekkel az érintett ingatlanrészekben előforduló ásványanyag kitermelhetősége igazolhatóan megszűnik, amellyel a bányavállalkozó reálisan számolhatott a Kormányhivatal által meghozott második végzés előtt. A Kft. álláspontja szerint a Kormányhivatalnak a határozatban rendelkeznie kellett volna a kivett helyé nyilvánításról, valamint a kártalanításról, ami arra adott volna kompenzációt, hogy az elvett területrészekben levő ásványvagyonhoz bányavállalkozóként már nem juthat hozzá, abból nyereséget már nem realizálhat. A határozatban kiadott hatósági tiltás kivett helyet formálisan nem keletkeztet, mert a kivett minőséget a Kormányhivatalnak a határozatban deklarálnia kellett volna, valamint ezzel egyidejűleg rendelkeznie kellett volna a bányavállalkozónak járó kártalanítás mértékéről is. A Bt. 26/C. § (3) bekezdése ugyanis a kártalanítás feltételeként a kivett helyé nyilvánító határozat meglétét követeli meg, enélkül tehát kártalanításra nem lehet igényt tartani.

A Veszprémi Törvényszék a második végzést megsemmisítette és a Kormányhivatalt új eljárás lefolytatására kötelezte a 8.K.701.116/2023/6. számú ítéletével (a továbbiakban: **második ítélet**).

A második ítélet [26] bekezdése rögzíti többek között, hogy a megismételt eljárás vizsgálódásának keretét az új eljárás lefolytatására utasító ítélet, illetve annak iránymutatása jelöli ki a közigazgatási hatóság számára. (...) A közigazgatási hatóság köteles az újabb határozathozatala során a bíróság által megadott szempontokat érvényesíteni, azok szükségességét, célszerűségét nem mérlegelheti, nem szűkítheti le, és nem értelmezheti át. A közigazgatási hatóság vizsgálódása az új eljárásban tehát csak és kizárólag az új eljárás lefolytatására kötelező ítéletben foglaltakra terjedhet ki (BH2016.105.).

A második ítélet [41] bekezdése szerint a megismételt eljárásra vonatkozóan a bíróság – a Kp. 97. § (4) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel – ugyanazt az iránymutatást adja, mint az ítélet [36] bekezdésében: az alperesnek tehát a felperes kiegészítés iránti kérelmét érdemben el kell bírálnia, annak tárgyában az Ákr. 81. § (1) bekezdésének alakilag és tartalmilag is megfelelő határozattal kell döntenie.

A Kormányhivatal a második ítélet [28] - [31] bekezdéseiből a „kivett hely” tekintetében az alábbiakat emeli ki:

A Bt. 26/C. § (3) bekezdése: Ha a már megállapított bányatelek területét a bányabezárási műszaki üzemi terv benyújtása előtt kivett helyé nyilvánítják, az ebből eredő károkért a bányavállalkozót kártalanítás illeti meg. A kivett helyé nyilvánításról szóló határozatban a kártalanításról is rendelkezni kell. A kártalanítási összeget a kivett helyé nyilvánító határozat véglegessé válásától számított 30 napon belül kell megfizetni. A bányafelügyelet a határozatot hozó hatóság megkeresésére – szükség szerint – hivatalból módosítja a bányatelket.

A Legfelsőbb Bíróság a Kfv.IV.37.164/2006/5. számú felülvizsgálati ítéletében rámutatott, a Bt. 26/C. § (3) bekezdése egyértelműen annak a szervnek a hatáskörébe utalja a kártalanítás megállapítását, amelyik a kivett helyé nyilvánításról rendelkezik.

A Bt. 49. § 16. pontja értelmében kivett hely az, ahol bányászati tevékenységet a kivettség tárgya szerint hatáskörrel rendelkező illetékes hatóság hozzájárulásával, az általa előírt külön feltételek megtartásával szabad folytatni; kivett helynek minősül a védett természeti terület is.

Látható, hogy a Bt. 26/C. § (3) bekezdése szerint a kivett helyé nyilvánításról szóló határozat, a 49. § 16. pontja szerint pedig a kivettség tárgya szerinti hatáskörrel rendelkező illetékes hatóság hozzájárulása a törvényi tényállási elem. Ezekből a törvényi rendelkezésekből, azok egymással összefüggésben való értelmezése alapján így az a következtetés vonható le, hogy a kártalanításra való jogosultságot önmagában nem alapozhatja meg, vagy ellenkezőleg, nem zárhatja ki az, ha meghatározott terület a jogszabály – a jelen esetben a Kormányhivatal végzésben hivatkozott, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park létesítéséről szóló 31/1997. (IX. 23.) KPM rendelet – erejénél fogva már egyébként is kivett helynek minősül, hanem ehhez közigazgatási hatósági döntésre is elengedhetetlenül szükség van.

II. Jelen eljárás

A Kormányhivatal 2024. május 8. napján az Ákr. 104. § (1) bekezdés b) pontja alapján a bányatelken folytatott bányászati tevékenység környezetvédelmi működési engedély tárgyú határozatának kiegészítése tárgyában a közigazgatási hatósági eljárását VE/30/06433/2024. ügyiratszámom megindította.

Az eljárás megindításáról az Ákr. 104. § (4) bekezdése alapján a VE/30/06433-1/2024. ügyiratszámú levélben a Kormányhivatal tájékoztatta a Kft. meghatalmazottjaként eljáró Ügyvédi Irodát.

A Kormányhivatal észlelte, hogy az eljárásban az eljárási ügyintézési határidőt téves időtartam megjelöléssel adta ki 60 napban 105 nap helyett, így az eljárási véghatáridőt módosította és egyben 2024. november 15. napján a változtatásról értesítette az érintetteket.

Ügyféli jogállás és ehhez kapcsolódó értesítések

Az Ákr. 5. §-a, valamint a *környezet védelmének általános szabályairól* szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: **Kvt.**) 98. § (1) bekezdése alapján a VE/30/06433-2/2024. ügyiratszámom a társadalmi szervezetek tájékoztatása érdekében az eljárás megindulásáról szóló értesítést a Kormányhivatal honlapján közhírré tettem.

Az alapügyben (a VE-09/KTF/03912-54/2021. sz. határozat kiadását megalapozó közigazgatási eljárás) a Kormányhivatal megállapított **ügyféli jogállást, így az Ákr. 5. § (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel – az ügyféli jogok és kötelezettségek biztosítása érdekében – az eljárás megindulásáról a Kormányhivatal tájékoztatást adott.** Eképpen a VE/30/06433-3/2024. ügyiratszámom dr. Horváth Szilviát és VE/30/06433-4/2024. ügyiratszámom a Védegylet Pálkövéért Természet- és Környezetvédelmi Egyesületet (elnök: Zsigovits Edith Katalin, a továbbiakban: **Egyesület**) értesítette az eljárás megindításáról.

Az Egyesület külön beadványokat terjesztett elő, melyben előadta, hogy a bányatelek ökológiai terület és a „Kővágóörs I.- homok kvarcit” védnevű bányatelek bejegyzés törlését szorgalmazná a képviselő testület felé. A Kormányhivatal a VE/30/06433-13/2024. ügyiratszámú levelében tájékoztatást adott arról, hogy a folyamatban lévő eljárás keretein kívül esik a bányatelek törlésének kérdése.

Az Egyesület VE/30/06433-31/2024. ügyiratszámom tájékoztatást kért az eljárással kapcsolatban. A Kormányhivatal a VE/30/06433-33/2024. ügyiratszámú levelében tájékoztatta az Egyesületet, hogy az eljárás még folyamatban van, határozat még nem került kiadásra, ezért azt megküldeni nem áll módjában.

Horváth Dezső ügyfelet – akinek a második eljárás során került megállapításra ügyféli jogállása – a Kormányhivatal VE/30/06433-6/2024. ügyiratszámom értesítette az eljárás megindításáról, továbbá felhívta, hogy megteheti ügyféli nyilatkozatát.

VE/30/06433-5/2024. ügyiratszámom a Kormányhivatal értesítette a Szöke és Társa Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.-t (8253 Révfülöp, Szőlőskert ltp. 27.), mint a bányaterületet érintő 0161/1 és 0161/2 hrsz.-ú ingatlanok tulajdonosát az eljárás megindításáról, továbbá tájékoztatást küldött a részére az eljárásba ügyfélként való bejelentkezés lehetőségéről.

A. Eljárási cselekmények - Megkeresések

A Kormányhivatal az eljárás során a VE/30/06433-11/2024. ügyiratszámú végzésével megkereste az Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságát (a továbbiakban: **Bányafelügyelet**), hogy szolgáltatson adatot a bányatelek tekintetében a kártalanításhoz figyelembe vehető magterületrészen nyilvántartott ásványvagyon mennyiségéről és piaci értékéről.

A Bányafelügyelet tájékoztatást adott arról, hogy a Bt 48/B. §-a szerinti ásványvagyon-nyilvántartást ásványnyersanyag-lelőhelyenként, azon belül telepenként, illetve készletszámítási tömbönként vezeti, illetve a bányatelekben foglalt ásványi nyersanyag mennyiséget tartja nyilván.

A Bányafelügyeletnek a bányatelkeken belüli részterületek, egyes ingatlanokkal érintett területek ásványi-nyersanyag vagyonának nyilvántartására, illetve ennek meghatározására nincs hatásköre, illetve ilyen adattal nem rendelkezik.

A Bányafelügyelet tájékoztatást adott (*megj.:nem szó szerinti idézetek, hanem annak összesítése*), hogy a kivett helyé nyilváníthat nem tartozik a Bányafelügyelet hatáskörébe, annak megállapításáról és a kártalanításról a kivettség tárgya szerint hatáskörrel rendelkező illetékes hatóságnak kell rendelkeznie és szakértőt kell kirendelni a Bt. 26/C. §-a szerinti kártalanítás megállapítására. Javasolta a folyamatban lévő eljárásban a bizonyítási eljárás részeként szakértő kirendelését a szükséges adatok meghatározása érdekében. A szakértői kirendelés teljesítéséhez szükséges adatokat, illetve dokumentációkat (kutatási zárójelentés, bányatelek megállapítási dokumentáció) a Bányafelügyelet - erre irányuló megkeresés esetén - a kirendelt szakértő rendelkezésére bocsájta. A Bányafelügyelet rögzítette, hogy a vonatkozó jogszabályhely szerinti „szükség szerint” kitétel alapján a bányatelek csökkentése nem kötelező és szükségszerű. A bányatelek esetleges csökkentéséről a Bányafelügyelet az adott eset összes körülményeit, egyedi sajátosságait figyelembe véve mérlegelési jogkörben dönt.

A Kormányhivatal a VE/30/06433-16/2024. ügyiratszámom felhívta nyilatkozattételre a Kft.-t a bányatelek ásványvagyonának meghatározása érdekében, valamint az igazságügyi szakértő kirendeléséhez szükséges költség finanszírozásának vállalásáról. Továbbá kérte, amennyiben rendelkezésre áll a bányatelek kártalanításhoz figyelembe vehető magterületrésze tekintetében a területi eloszlásra is figyelemmel az ásványvagyon összetételéről és a mennyiségéről, piaci értékéről szóló dokumentáció, azt a Kormányhivatalhoz nyújtsa be.

A Kft. az Ügyvédi Iroda útján nyilatkozott (VE/30/06433-19/2024. ügyiratszámom iktatott), miszerint az ásványvagyon mennyiségének és értékének meghatározása szakértői feladat és kompetencia, azonban annak költségének előlegezését a Kft. vállalja. A Kormányhivatal 2024. július 5. napjával igazságügyi szakértő kirendelésére való tekintettel az eljárás lefolytatásának teljes időtartamáig, azaz a szakvélemény átvételét követően hozható döntéséig az Ákr. 48. § (2) bekezdése alapján VE/30/06433-21/2024. ügyiratszámom az eljárás felfüggesztéséről döntött.

A Kormányhivatal rögzíti, hogy a szakértő megkeresésére külön eljárást folytatott le, amelynek végeredményeként elkészült az IGAZSÁGÜGYI SZAKVÉLEMÉNY „Kővágóörs I.-homok, kvarcit” védnevű bánya kártalanítási ügy tárgyú szakértői vélemény (továbbiakban: **igazságügyi szakvélemény**), így 2024. november 8. napjától a felfüggesztett eljárás folytatásáról döntött a VE/30/06433-22/2024. ügyiratszámú végzésével. A Kormányhivatal az igazságügyi szakvéleményt a Kft.

rendelkezéseire bocsátotta és egyben nyilatkozattételre hívta fel az abban foglaltak elfogadásáról, illetve el nem fogadása esetében bizonyítási indítvány előterjesztésének szándékáról.

A Kft. a 2024. november 22. napján a Kormányhivatalhoz megküldött - a VE/30/06433-32/2024. ügyiratszámokon iktatott - nyilatkozatával elfogadta az igazságügyi szakvélemény tartalmi megállapításait, ideértve az abban jelölt kártalanítási összege, további bizonyítási indítványt előterjeszteni nem kívánt.

A Kormányhivatal a rendelkezésre álló információk, adatok tekintetében szükségesnek ítélte az eljárás ismételt megállítást, ezért 2024. december 5. napján a VE/30/06433-35/2024. ügyiratszámokon kiadott végzésével az Agrárminisztérium (1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.), mint a szakmai irányító szerv nyilatkozatának/állásfoglalásának megküldésének napjáig felfüggesztette.

A végzés indokolásában a Kormányhivatal ismertette, hogy a természetvédelmi kártalanítás és szakértői díj fedezetére saját forrással nem rendelkezik, így megkeresi a szakmai irányító szervet (Agrárminisztérium) a Veszprémi Törvényszék 8.K.701.116/2023/6. számú ítéletén alapuló eljárás és a fennálló jogi körülményeinek ismertetésével. Eképpen a finanszírozhatóság paramétereire irányadó agrárminisztériumi nyilatkozat/állásfoglalás kiadásáig az Ákr. 48 § (2) bekezdése alapján a Kormányhivatal a VE/30/06433-35/2024. ügyiratszámú végzés 1.0 pontja szerint az eljárás felfüggesztéséről döntött.

A második felfüggesztő végzéssel szemben a Kft. a 2024. december 19. napján keresetet terjesztett elő. A keresetben kifogásolta a Kormányhivatal eljárását és az ismételt felfüggesztés indokoltságát. A Kormányhivatal a keresetet betervezte védírátaival együtt a Veszprémi Törvényszékre.

A Kormányhivatal az eljárásának folytatásáról rendelkezett 2025. február 28. napjától.

B. Érdemi okfejtés:

A bányatelket a Veszprémi Bányakapitányság a 903-14/1995 sz. határozatával állapította meg és a 730-12/96. számon bővítette, amelyen a Kft. VBK:2793/2/2007. számú határozat alapján tulajdonjog átruházást követően szerzett bányászati jogosultságot. A jogelőd környezetvédelmi hatóság által kiadott korábbi működési engedély környezetvédelmi szempontból a 2003 és 2020 évek között jogosította fel a mindenkori bányavállalkozót kitermelés végzésére.

Műszaki Üzemi Terv vizsgálata

A határozat indokolása rögzíti:

„a Bányagép Kft. (székhely: 2234 Maglód, Sugár út 120; a továbbiakban: Meghatalmazott) által 2021. március 29. napján benyújtott kérelem és a mellékletét képező „TREMOR-BAU Építőipari és Szolgáltató Kft. „KÖVÁGÓÖRS I. – HOMOK, KVARCIT” Teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálat” című dokumentáció (a továbbiakban: dokumentáció) alapján a bányatelekre vonatkozóan, teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálat tárgyában közigazgatási hatósági eljárás indult.”

„A bányatelken folytatott bányászati tevékenységre a Közép-Dunántúli Környezetvédelmi Felügyelőség 30.412-7/03. számú határozatával környezetvédelmi működési engedélyt adott, mely 2020. december 31-en lejárt.” (a továbbiakban: korábbi működési engedély).

A fenti tény adatokból megállapítható, hogy 2021. március 30. napján indította meg alapeljárását a Kormányhivatal a benyújtott kérelem alapján, míg a bányatelekre fennálló korábbi működési engedély lejárt 2020. december 31. napján, mindebből következően megállapítható, hogy a tevékenység végzésére nem volt környezetvédelmi működési engedély a kérelem benyújtásának időpontjában.

További idézetek a határozat indokolásából:

„A bánya legutolsó kitermelési műszaki üzemi tervét a VBK/1510/7/2010. számú határozatával hagyta jóvá a Veszprémi Bányakapitányság 25 000 t, vagy 16 000 m³ éves termeléssel.”

A Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság szakhatósági állásfoglalása tartalmazza:

„A bányászati tevékenység 2010-2020. évekre vonatkozó a Veszprémi Bányakapitányság által VBK/1510/7/2010. számon jóváhagyott műszaki üzemi tervének érvényessége 2020. december 31-én ugyancsak lejárt”

Mindebből következően megállapítható, hogy a környezetvédelmi működési engedéllyel azonos időtartamú volt a műszaki üzemi terv érvényessége is.

A végkövetkeztetéssel megállapítható, hogy a kérelem benyújtásának időpontjában a Kft. nem rendelkezett érvényes műszaki üzemi tervvel (a továbbiakban: **MÜT**) a bányatelek tekintetében, így ott semmilyen bányászati tevékenység végzésére nem volt jogosult, ebből következően a bányatelek a határozat meghozatalakor nem állt művelés alatt.

A határozat alapját képező felülvizsgálati dokumentáció rögzíti, hogy: „Jelenleg folyik az eljárás a 2021-2025 évekre szóló kitermelési műszaki üzemi terv ügyében”.

A Kormányhivatal a határozatát (VE-09/KTF/03912-54/2021. ügyiratszámú) 2021. 11. 25. napján hozta meg, míg a Bányafelügyelet 2022. 11. 21. napján adta ki a műszaki üzemi tervet jóváhagyó SZTFH-BANYASZ/13250-2/2022 számú határozatát. A kiegészítési kérelem benyújtásának időpontja: 2022. május 4. napja.

Mindebből következően a Kormányhivatal az alábbi tényeket állapítja meg:

- a korábbi környezetvédelmi működési engedély érvényessége: 2020. december 31.
- a korábbi MÜT érvényessége: 2020. december 31.
- a határozat kiadását megalapozó Kormányhivatali eljárás kérelemre indult, az eljárás megindításának napja: 2021. március 30.,
- a határozat kiadása: 2021. november 25. napja
- kiegészítés iránti kérelem (jelen eljárást érintő) Kormányhivatalhoz történő benyújtása: 2022. május 4. napja.
- az új MÜT iránti kérelem előterjesztése: 2022. november 14. napja
- az új MÜT kiadása: 2022. november 21. napja

A fentiek adatokból megállapítható, hogy a bányatelken a 2021. január 1. napjától 2022. november 21. napjáig nem folyhatott bányászati tevékenység. Ebből következően a határozatot megalapozó kérelem benyújtásának időpontjában sem és a kiegészítési kérelem időpontjában sem folyhatott bányászati tevékenység a bányatelken.

Magterület kérdése

A korábbi működési engedély meghozatalakor a *Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról* szóló 2000. évi CXII. törvény (a továbbiakban: **Btv.**) volt érvényben, mely meghatározta a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet – így Kővágóórs község – területrendezési előírásait. A Btv. hatályossága idejében, annak 4. számú melléklete alapján a bányatelek nem volt része a magterület övezetének (Ö-1), így a jogelőd hatóságnak a korábbi működési engedélyben a Btv. 23. § a) pontja szerinti korlátozást (a kialakult tájhasználat csak a természetközeli állapothoz való közelítés érdekében változtatható meg) nem kellett alkalmaznia. Eképpen a korábbi működési engedély meghozatalakor a bányatelek teljes területe még pufferterület övezeti (Ö-3) besorolást kapott.

A Btv.-t 2019. március 15-től felváltó, *Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről* szóló 2018. évi CXXXIX. törvénnyel (a továbbiakban: **MaTrT.**), annak 3/1 számú mellékletével került magterületi státuszba az Országgyűlés, mint jogalkotó által.

Az alábbiakban további ismertetés történik a magterület kérdését érintően a „második felfüggesztés jogi aspektusa” rész alatt.

B1 Második felfüggesztés jogi aspektusa

A vizsgált bányatelek részét képező Kővágóörs 056, 07/73, 07/78, és 07/94 hrsz.-ú ingatlanok országos ökológiai hálózat magterület övezete által érintett területrészen helyezkednek el, melyről a MaTrT. 3/1. számú melléklete rendelkezik, míg a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetbe tartozás tényét, s így a szigorúbb övezeti szabályozás alkalmazásának szükségességét a MaTrT. 1/2. számú melléklete határozza meg, mint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzethez tartozó települések jegyzék 84. és 85. pontja (Kővágóörs, Köveskál).

Jelen esetben figyelembe kell venni a MaTrT. kettő egymásra épülő szabályát, így a MaTrT. 25. §-t és a MaTrT. 78. §-t. Az előbbi engedi a bányászati tevékenység végzését adott területre vonatkozó előírások alapján, míg a MaTrT. 78. §-a már egy szűkítést ad ehhez képest, hiszen nézi kell, hogy üdülőövezeti települést érint-e, mert ha érint, akkor a MaTrT. 78. §-át is figyelembe kell venni. Mindez azt jelenti, hogy az üdülőövezetet kiemelt területként kezeli a jogszabály és így Kővágóörs területén, a magterülettel érintett ingatlanokon kizárja a MaTrT. 78. §-ra tekintettel a bányászati tevékenység végzését.

Mindebből megállapítható, hogy a magterületi besorolást a jogszabályi környezet rögzíti, a jogszabályi környezet határozza meg a magterületen végezhető tevékenységeket, a jogszabályi környezet szabályozza az üdülőövezeti területeket és a jogszabályi környezet zárja ki a bányászati tevékenység végzését.

Jogszabályi környezet a magterület tekintetében:

A MaTrT felváltotta a hatályát veszített Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvényt.

A magterület a MaTrT. 4. § 34. pontja értelmében az ország egész területére kiterjedően megállapított övezet, melyre vonatkozó szabályozás kétszintű. Egyrészt főszabályként a MaTrT. 25. §-a meghatározza az egész ország területén alkalmazandó szabályokat, másrészt a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetre a MaTrT. 78. §-a további szigorításokat is tartalmaz, mellyel a kitüntetett Balaton környéki települések – így Kővágóörs község – esetében biztosítható a törvény célja, többek között a táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok és értékek, a hagyományos tájhasználat megőrzése és védelme.

A magterület területi kiterjedését a MaTrT. 3/1 számú melléklete határozza meg, arra vonatkozóan a Kormányhivatalnak ráhatása nincsen. A törvény 22. §-a és 23. §-a ugyanakkor lehetővé teszi az önkormányzatok számára, hogy a településrendezési eszközei készítése, vagy módosítása során szabályozott keretek között a településrendezési és településfejlesztési feladataik ellátása érdekében eltérjenek a törvényben foglalt területi lehatárolástól. E tárgykörben azonban a MaTrT. hivatkozott szakaszai alapján a helyhatóságot köti a *településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 419/2021. (VII. 15.) Kormányrendelet 10. számú mellékletében foglalt téradatgazda hozzájárulása, egyetértése.

Ezen téradatgazda, adatszolgáltató a magterület és a többi ökológiai hálózati övezet vonatkozásában a természetvédelemért felelős miniszter (Agrárminisztérium), aki e jogát az irányítása alá tartozó nemzeti park igazgatóságokon keresztül gyakorolja.

Kővágóörs község hatályos településrendezési eszközeit Kővágóörs Község Önkormányzat Képviselő-testülete *Kővágóörs Építési Szabályzata és Szabályozási Tervének megállapításáról* szóló 16/2006. (XI.16.) önkormányzati rendeletével fogadta el. A szabályozási tervlapot megvizsgálva megállapítható, hogy az az ökológiai hálózat területei tekintetében a magasabb szintű törvényi rendelkezésektől eltérő, mivel sem az egykori Btv., sem a most hatályos MaTrT. fogalmi rendszerének nem felel meg az „Országos Ökológiai Hálózat nemzeti parkon kívüli területei” jelölés, továbbá a helyi építési szabályzat normaszövege a magterület övezetére vonatkozóan előírásokat nem határoz meg, a magterület törvényi

szabályait nem alkalmazza a bányatelek területére vonatkozóan. Ennélfogva jelen esetben a MaTrT. 3. § (5) bekezdése alapján a MaTrT. 78. § a) pontjának előírása alkalmazható.

A területrendezési tervekkel való, a jogszabályi és tervhierarchiából adódó összhang megteremtésére a MaTrT. 93. § (1) bekezdése a törvény hatályba lépése óta több ízben határidőt szabott a települési önkormányzatok részére a legutolsó törvényi szöveg szerint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet településeinek hatályos településrendezési eszközeit 2021. december 31-ig kell felülvizsgálni és szükség esetén módosítani. A hivatkozott HÉSZ a Nemzeti Jogszabálytár adatai alapján 2006 óta több alkalommal lett módosítva, azonban az ökológiai hálózat övezetei nem kerültek pontosításra.

A határozatban szereplő természetvédelmi szempontú területi korlátozás szükségességét a Kormányhivatal számára kötelezően alkalmazandó jogszabályi előírás, a MaTrT. 78. § a) pontja, míg a területi lehatárolás alkalmazását a MaTrT. 93. § (1a) bekezdése határozza meg, melyre a hatóságnak ráhatása nincs. A hálózat övezeteit érintően a településrendezési eszközök módosításában egyeztetésre jogosult szervek: a szakminisztérium, a természetvédelmi kezelő (Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság) és a települési önkormányzat. A térségi övezet meghatározása a MaTrT. megalkotása és annak hatálybalépése jogalkotó jogkör és annak településrendezési eszközökben történő átvezetése önkormányzati jogkör.

Kivett helyé nyilvánítás:

A Bt. 26/C. § (3) bekezdése egyértelműen annak a szervnek a hatáskörébe utalja a kártalanítás megállapítását, amelyik a kivett helyé nyilvánításról rendelkezik. A Bt. 49. § 16. pontja értelmében kivett hely az, ahol bányászati tevékenységet a kivettség tárgya szerint hatáskörrel rendelkező illetékes hatóság hozzájárulásával, az általa előírt külön feltételek megtartásával szabad folytatni; kivett helynek minősül a védett természeti terület is.

A második ítélet kimondja, hogy a természetvédelmi terület a Balaton-felvidéki Nemzeti Park létesítéséről szóló 31/1997. (IX. 23.) KTM rendelet erejénél fogva már egyébként is kivett helynek minősül, amelyhez a közigazgatási hatósági döntésre is elengedhetetlenül szükség van.

Maga a második ítélet ugyanakkor nem határozza meg a közigazgatási hatóság személyét, kizárólag azt deklarálja, hogy közigazgatási hatósági döntéssel kell kimondani a kivett hely minősítést.

A Bt. 26/C (3) bekezdése általánosságban fogalmazza meg a már megállapított bányatelek területét a bányabezárási műszaki üzemi terv benyújtása előtt kivett helyé történő nyilvánítását, nem rendel hozzá további konkrét döntésre jogosult közigazgatási szervet. A kivett helyé nyilvánítás megállapításához csatolja a kártalanításról történő rendelkezést.

A hivatkozott Bt. adott szakasza nem nevesíti a döntést hozó közigazgatási szervet és a második ítélet sem ad arra iránymutatást, hogy a kivett helyé nyilvánítás melyik közigazgatási szerv hatáskörébe tartozik pl. önkormányzati, kormányhivatali, minisztériumi vagy szakági szerv.

Kártalanítás:

Ha a Kormányhivatal megállapítaná a kivett hely tényét, akkor vizsgálnia kellene a kártalanításhoz a kár szempontú megközelítést is, amelynek a Ptk-ban megadott feltételei és szabályai vannak. Figyelembe kellene venni, hogy a kártalanítás jellegéből adódóan a kimaradt/elmaradt vagyon pótlására szolgál, hiszen a bányavállalkozó (Kft.) az ásványi vagyon kitermelésének lehetőségét szerzi ugyan meg és ennek kompenzálását jelenti a kitermelés lehetőségének elvesztése a kivett helyé történő nyilvánítással.

A kártalanítás során figyelemmel kell lenni tehát a bányászati tevékenység kimaradásából eredő kár keletkezésére, a kitermelésből származó nyereség elmaradására, valamint az ok okozati összefüggésben a Kft. tevékenység elmaradásából eredő felróhatóságra, a működéssel kapcsolatosan

felmerülői kitermelési, személyi, működési költségekre, a tilalom és a bekövetkezett károsodás összefüggésére.

A Kormányhivatal eljárásában kirendelt igazságügyi szakértőt és annak igazságügyi szakvéleményét eljárásába beillesztette, és felfüggesztette annak elkészültéig a folyó eljárását. A Kormányhivatal az igazságügyi szakvéleményt megküldte a Kft. részére, aki annak levezetését, tartalmi összefüggéseit, megállapítását elfogadta, azt nem vitatta.

A Kormányhivatal külön megjegyzi, hogy az igazságügyi szakértői vélemény olyan ásványi anyag tekintetében is állapít meg kártalanítást, amelyre a környezetvédelmi eljárás nem terjedt ki (a kitermelési MÜT tartalmában igazodik a környezetvédelmi működési engedély tartalmához), így annak kitermelésére nem rendelkezhetett engedéllyel, abból eredő bármilyen haszon jogosságát/jogtalanságát külön is vizsgálni kellene.

Az igazságügyi szakértő által többek között megállapított hasznok, hozzáadott értékek, valamint költségek vizsgálatára kiterjedően a Kormányhivatal az eljárását nem terjesztette ki, tekintettel a jelen határozatban kifejtett érvelésre és a rendelkező részben a kérelem elutasítására.

B2 Az eljárás során felmerült eljárási költség

Az Ákr. 81. § (1) bekezdése szerint a döntés rendelkező része tartalmazza a felmerült eljárási költséget, melynek kapcsán az alábbiak kerültek megállapításra.

A Kormányhivatal 2024. május 8. napján elindította a „Kővágóörs I. – homok kvarcit” védnevű bányatelket érintő környezetvédelmi működési engedély kiegészítésére irányuló eljárását. A Kormányhivatal a Veszprémi Törvényszék által hozott **második ítélet alapján megkereste Ruszkai István igazságügyi szakértőt szakvélemény elkészítése érdekében**. Ruszkai István okl. bányamérnök, igazságügyi bányászati szakértő („RL” Mérnöki Iroda Bt.) **a szakértői véleményét Kővágó-2/2024 iktatószámom elkészítette** és benyújtotta a Kormányhivatalhoz (VE/30/07593-25/2024. ügyiratszám).

Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 3. § (2) bekezdése szerint az igazságügyi szakértő a szakértői tevékenységéért **szakértői díjra jogosult**.

A szakértő a szakértői véleményéhez kapcsolódóan benyújtotta a szakértői díjjegyzékét.

Az Ákr. 124. §-a szerint **eljárási költség** mindaz a költség, ami az eljárás során felmerül. *Az eljárási költségekről, az iratbetekintéssel összefüggő költségtérítésről, a költségek megfizetéséről, valamint a költségmentességről* szóló 469/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés 6. pontja értelmében a **szakértői díj jelen eljárásban eljárási költségnek minősül.**

A díjjegyzék szerint a **szakértői díj** Ft, azaz forint. / i
, mely

szakértői díj a **szakértő részére kifizetésre került.**

A szakértői díjon kívül egyéb eljárási költség nem merült fel.

A fentiek szerint a környezetvédelmi működési engedély kiegészítése iránti – ideértve a „kivett helyé” nyilvánítást és kártalanítást – kérelem elbírálása tárgyában indult eljárás során **felmerült eljárási költség** Ft, azaz forint, melynek összegét a **határozat I. 2.0 pontjában szerepeltettem** az Ákr. 129. § (1) bekezdése szerint.

B3 Konklúzió

A kivett helyé történő nyilvánítás aktusa olyan jog kérdés, amelyre nincsen konkrét jogszabályi rendelkezés, hogy melyik közigazgatási szerv jogosult, vagy kötelezett ennek kinyilatkoztatására.

Kizárólag annak ténye ismert és szabályozott, hogy közigazgatási határozatban szükséges erről rendelkezni, mert a Bt. 26/C. §-a önmagában nem elégséges annak megállapítására, hogy a természetvédelmi területet kivett hely fogalmi körében nevesíti.

A jogalkotási folyamat során a magterület szabályozására vonatkozó előírások állami feladatkörbe helyezték a magterület kijelölését, figyelemmel a természeti állapotra leírt ismérvekre, így teljesítve a kötelező jelleggel létesítendő, természeti értékek védelmét jelentő előírások helyi szinten történő szabályozási kötelességét. A kijelölés feladatot helyezett mind a központi irányításra, mind a természetkezelőre, mind a településre, kiemelve, hogy a jelenleg fennálló törvényi előírás teljesítése a települést is köti.

Ahhoz, hogy a terület magterületté váljon elsődlegesen is a természeti állapot természetközeli állapotban tartása szükséges, így az adott élethelyzet és körülmények figyelembevételével, ez azt jelenti, hogy a magterületi szakmai szempontú minősítéséhez szükséges volt, hogy a bányavállalkozó (Kft.) engedje az adott területre jellemző növénytakarások fokozatos növekedését, terjedést, ökológiai szukcessziót, melynek következménye lett olyan természeti állapot kialakulása, amely a magterületi minőséget elérte.

A bányavállalkozó nem tett semmilyen bejelentést a magterületre irányadó jogi szabályozások jogalkotási eljárásának társadalmi egyeztetése során, hogy a területét érintően kifogást emeljen, hiszen a jogalkotás engedi, hogy a jogszabályi rendelkezést kifogásolja, észrevételeit megtegye.

A Kormányhivatal rögzíti, hogy a jelenlegi joggyakorlat szerint a jogalkotó és a károsult között kötelmi jogviszonyt a jogszabály hatálybalépésével összefüggésben bekövetkezett károsodás nem keletkeztet és ilyen értelmű jogszabályi rendelkezés hiányában polgárjogi kárfelelősség szabályai sem alkalmazhatóak.

A Kormányhivatal végezetül rögzíti, hogy a kivett hely tekintetében sok az érintett szereplő, melynek alapján annak eldöntése, hogy ki is a jogosult e kérdésben dönteni, nem tisztázott. A Kormányhivatal a rá vonatkozó eljárási és anyagi szabályok között nem lelt fel olyan jogi kötelezést, amely kimondaná, hogy a kivett hely tekintetében kizárólag, mint kiegészítési kérelmet elbíráló szerv lenne jogosult a „kivett hely” tekintetében döntést hozni, így a fenti levezetésre tekintettel a Kormányhivatal a Kft. kiegészítés iránti kérelmét az Ákr 91. §-a alapján érdemben elbírálva, azt elutasította, annak tárgyában az Ákr. 81. § (1) bekezdésének alakilag és tartalmilag is megfelelő határozattal döntött.

A Kormányhivatal az alábbi lényeges vázlatos okfejtését is megteszi, függetlenül attól, hogy hatáskörébe tartozó kérdés-e a kivett helyre történő nyilváníás.

A Kormányhivatal álláspontja szerint azt kell elsősorban vizsgálni, hogy a határozat kiadását megalapozó közigazgatási eljárás mikor indult. Az alapeljárás indító napja az alapeljárást megindító kérelem Kormányhivatalhoz történő megérkezését követő nap (az akkor hatályos Ákr. szerint), azaz 2021. március 30. napja. A kiegészítés iránti kérelem az alapeljárásban hozott határozat kiegészítésére irányul, így az alapeljárás részét képezi.

Megállapítást nyert, hogy 2021. március 30. napján a bányateleken nem folyt bányászati tevékenység, mivel a Kft. nem rendelkezett sem környezetvédelmi működési engedéllyel, így MÜT-el sem, hozzáátéve annak a fontos megállapítását is, hogy a kiegészítés iránti kérelem benyújtásakor sem rendelkezett a Kft. MÜT-tel.

A Kormányhivatal súlyt ad annak a különösen is meghatározó ténynek, hogy igaz a kártalanításnak nem törvényi feltétele a MÜT megléte, illetve érvényes MÜT-tel való rendelkezés, mégis a kártalanítás nagyságrendjét, lényegét befolyásolja. Itt hangsúlyozva, hogy nem csak azokon a területi részeken nincsen MÜT, amelyeken a Kormányhivatal magterületi besorolása miatt tiltja a bányászati tevékenységet, hanem a teljes bányatelek tekintetében nincsen érvényes MÜT 2020. december 31. napjától 2022. november 21. napjáig.

Tehát sem a kérelem megindításakor, sem a kiegészítés benyújtásakor nem volt a bányateleken sehol működő bányauzem, ebből következően a Kft. nem folytathatott és nem folytatott akkor kitermelést.

A kártalanítás szerepe a felmerülő kár ellentételezése, ahogy a fentiekben erre vonatkozó részben a Kormányhivatal kifejtette. Ha nincsen bányauzem, nincsen jogosultság a kitermelésre, akkor miből is ered a kár. Ha a bányatelek művelés alatt állt volna akár a környezetvédelmi működési engedély kérelmezés időpontjában, akár a kiegészítési kérelem benyújtásakor, akkor érvényes MÜT-tel rendelkezett volna, ami megalapozhatja a kártalanítás jogalapját, de jelen esetben ez nem áll fenn. **E tekintetben a Kormányhivatal álláspontja szerint a kártalanítás megállapíthatóságának jogalapja nem áll fenn.**

A környezetvédelmi működési engedély lejártá után megindított eljárás azt jelenti, hogy addig míg nincsen érvényes környezetvédelmi működési engedély addig nincs kitermelési jogosultság sem, mert a MÜT igazodik a környezetvédelmi működési engedély meglétéhez, ami a MÜT kiadásának előfeltétele, attól és az abban foglaltaktól a MÜT nem térhet el.

A Kormányhivatal megállapítja, hogy nem csak a kivett hely megállapítására irányuló területrészen, hanem a teljes bányateleken 2020. december 31. napjától 2022 novemberéig - a Kft. 2022. november 14-én kezdeményezte a MÜT jóváhagyását, amire 2022. november 21-én került sor - nem volt lehetőség bányászati tevékenységre, megjegyezve, hogy a 2020. december 31-ét megelőző időszakban is minimális kitermelés volt; a határozat alapját képező felülvizsgálati dokumentáció szerint a korábbi engedélyekben szereplő 16 000 m³ éves termelés helyett 2016-2020 között mindösszesen 641 m³ homok kitermelése történt meg (2016: 396 m³, 2017: 240 m³, 2018 és 2019: 0 m³, 2020: 5 m³).

Másik aspektusból nézve a Kft., mint kárt szenvedő esetében vizsgálni kellene a Kft.-nek, mint bányavállalkozónak a magatartását, megfordítva a bizonyítás szerepét. Indokoltságát az adja, hogy a magterületre vonatkozó jogszabály jogalkotói fázisai, kihirdetése, életbeléptetés hosszabb folyamat keretében valósul meg, elmaradt a Kft. által a jogalkotási folyamat részét képező társadalmi egyeztetésen megtehető észrevételezése, vizsgálandó, hogy megtett-e minden tőle elvárható cselekményt, hogy a bányatelek magterületi besorolásból kikerülhessen.

A Kft. tevékenysége is vizsgálandó, hiszen a folyamatos kitermelés esetében, nem kerülhetett volna sor az adott bányatelekrész magterületi nyilvántartásba vételére, ha annak a természeti állapota nem a magterületi jellemzőket, hanem a bányatelek, bányaművelési minőségét mutatott volna. Eképpen nem vezetett volna a jelenleg fennálló helyzet jogi és szakmai bírálatába. A magterület kijelölési kritériuma a MaTrT. 4. § 34. pontja szerint: az OTrT-ben (Országos Területrendezési Terv) megállapított, kiemelt térségi és vármegyei területrendezési tervben alkalmazott övezet, amelybe olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életkörülményeit hosszú távon biztosítani képesek, és több védett vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont.

INDOKOLÁS

II.

A Kft. képviselőjét ellátó Ügyvédi Iroda a **VE/30/06433-34/2024. ügyiratszám**on iktatott beadványában **a határozat kiegészítésére irányuló kérelmet terjesztett elő**, miszerint kéri a Kormányhivatalt, hogy hozzon külön végzést a Kft. által előlegezett, az igazságügyi szakértő által benyújtott díj- és költségjegyzék alapján **a szakértő felé kifizetett költség viseléséről és annak a Kft. felé történő visszafizetéséről**. Indokolásul előadta, hogy a hatóság oldalán merült fel a szakértő kirendelésével kapcsolatos eljárási költség, mert a hatóságnak kellett volna a kivett helylé nyilvánításról és ezzel együtt a kártalanításról rendelkeznie.

Az Ákr. 129. §-a szerint az eljárási költséget a hatóság összecszerűen határozza meg, és **dönt a költség viseléséről, illetve a megelőlegezett költség esetleges visszatérítéséről**, mindeerre figyelemmel a Kormányhivatal az alábbiakat ismerteti.

A Kormányhivatal a 2021. november 25. napján meghozott VE/09/KTF/03912-54/2021. ügyiratszámú határozatával a Kft. részére a Kővágóörs 07/72, 07/86, 07/93. hrsz-ú ingatlanokon folytatott bányászati tevékenységre előírásokkal környezetvédelmi működési engedélyt adott; a bányatelek már rekultivált területrészen, a Kővágóörs 07/77, a Köveskál 0161/1 és 0161/2 hrsz-ú ingatlanokon, valamint a Kővágóörs 056, 07/73, 07/78 és 07/94 hrsz-ú ingatlanok országos ökológiai hálózat magterület övezete által érintett területrészen pedig a bányászati tevékenységet megtiltotta.

A Kormányhivatal a Kft. kiegészítés iránti kérelmét a VE/30/06026-19/2023. ügyiratszámú végzésével elutasította, amellyel szemben a Kft. keresetet terjesztett elő. A Veszprémi Törvényszék által hozott második ítélet alapján a Kormányhivatalnak új eljárást kell indítania és figyelembe kell vennie Bt. 26/C. § (3) bekezdését, a kivett helyé nyilvánítás szabályozását, e szerint kivett helyé nyilvánításból eredő károkért a bányavállalkozót kártalanítás illeti meg.

A Kormányhivatal a Veszprémi Törvényszék által hozott második ítélet alapján megkereste Ruszkai István igazságügyi szakértőt („RL” Mérnöki Iroda Bt.) szakvélemény elkészítése érdekében. A Kormányhivatal tájékoztatta a Kft. jogi képviselőjét ellátó Ügyvédi Irodát a szakértő árajánlatáról (Ft) és kérte a Kft. nyilatkozatát az árajánlatban szereplő költség letétbe helyezésének vállalásáról és vállalás esetén annak határidejéről.

Az Ügyvédi Iroda válaszul beküldött levelében (VE/30/07593-4/2024. ügyiratszám) nyilatkozott, hogy vállalja a szakértői költség letétbe helyezését 2024. augusztus 16. napjáig.

A Kormányhivatal a szakértői díj letétbe helyezését követően, mint Megbízó megbízta és egyben felkérte az igazságügyi szakértőt a „Kővágóörs I. - homok kvarcit” védnevű bányatelekből kivett terület kártalanítási összegének a meghatározására, a szakértői felkérésben feltett kérdésekre történő szakmai szakvélemény megadására. A VE/30/06433-1/2024. ügyiratszámú eljárás tárgyát a kártalanítás vonatkozásában a figyelembe vehető magterület rész jelenti, mely a bányateleknek 2,3789 hektáros terület részét érinti.

A Kormányhivatal által felkért Ruszkai István okl. bányamérnök, igazságügyi bányászati szakértő a szakértői véleményét Kővágó-2/2024 iktatószámon elkészítette és benyújtotta a Kormányhivatalhoz (VE/30/07593-25/2024. ügyiratszám).

A Kormányhivatal által felkért szakértő szakvéleményében a kártalanítandó területre a kártalanítási összeget forintban, azaz állapotította meg, melyet a Kft. 2024. november 22-én érkezett nyilatkozatában elfogadott.

A szakértői véleményhez csatolt díjjegyzék szerint **a szakértői díj – mely az Ákr. 124. §-a és az eljárási költségekről, az iratbetekintéssel összefüggő költségtérítésről, a költségek megfizetéséről, valamint a költségmentességről** szóló 469/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés 6. pontja szerint eljárási költségnek minősül – Ft, azaz forint, mely a szakértő részére **kifizetésre került.**

A felmerült eljárási költség viseléséről szóló, valamint a megelőlegezett költség visszatérítése tárgyában hozott döntés:

Az Ákr. 126. § (2) bekezdés a) pontja szerint a jogvitás eljárásban a hatóság **az eljárási költségek viselésére kötelezi a kérelem elutasítása esetén a kérelmező ügyfelet.**

A Kormányhivatal a **határozat I. alatt elutasította** a kivett hely tárgyában előterjesztett kiegészítési kérelmet. A kivett helyé nyilvánítás vonja maga után kivett helyé nyilvánításból eredő károk meglétét, amelynek ellensúlyozására a bányavállalkozót (Kft.) kártalanítás illeti meg. A károsult bizonyítási érdekköre alátámasztani a vagyonában megalapozottan keletkező veszteséget, amely a bányavagyon elvesztett kitermelésének lehetőségéből ered. A nem rekultivált, magterülettel érintett bányatelek részen a még ki nem termelt ásványi nyersanyag mennyiségének és értékének megállapítására szükségesnek mutatkozott bányászati szakértő bevonása, mivel annak kompetenciájába tartozik e szakkérdés.

Tekintettel arra, hogy nem került meghatározásra a „kivett hely”, és így nem kerülhet elbírálásra a kártalanítás sem, amelynek része a Kft. terhén maradó kijelölt és megbízott igazságügyi szakértői díj, mint eljárási költség rész.

Figyelemmel arra, hogy a határozat I. 1.0 pontja szerint a Kft. kérelmét a Kormányhivatal elutasította, a határozat I. 2.0 pontjában megjelölt a Kft. által előlegezett eljárási költségnek a Kft. részére történő megfizetésére (átutalására) irányuló kérelem elutasításáról döntöttem a határozat II. 1.0 pontja szerint az Ákr. 126. § (2) bekezdés a) pontja és 129. §-a alapján.

KÖZÖS INDOKOLÁS

Határozat I. és II.

Az Ákr. 89. § (1)-(2) bekezdéseiben foglaltakra figyelemmel az I. és II. határozatot együttesen érintő **3.0 pontban** foglaltak szerint intézkedek a határozatnak a Kormányhivatal elektronikus tájékoztatásra szolgáló honlapján történő közhírré tételéről.

A határozat hatósági nyilvántartásba vételéről a környezetvédelmi hatósági nyilvántartás vezetésének szabályairól szóló 58/2019. (XII. 18.) AM rendelet 2. § (1) bekezdése szerint intézkedek, melyről az I. és II. határozatot együttesen érintő **4.0 pontban** adtam tájékoztatást.

Az ügyintézési határidő leteltének napja – tekintettel arra, hogy a felfüggesztések időtartama nem számít bele az ügyintézési határidőbe – 2025. március 19. Az ügyintézését a jelen határozat közlése iránti intézkedéssel lezártam, így az ügyintézési határidőt megtartottnak tekintem.

Az I. és II. határozatot együttesen érintő **5.0 pontban** az alábbiakra figyelemmel adtam tájékoztatást a jogorvoslati lehetőségről:

A határozat bírósági felülvizsgálatának lehetőségét az Ákr. 114. § (1) bekezdése biztosítja. A keresetlevél benyújtásával kapcsolatban a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 37-39. §-ai és 50-53. §-ai alapján adtam tájékoztatást.

A keresetlevél benyújtásának módjáról a Kp. 29. § (1) bekezdése és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 608. §-a alapján rendelkeztem. A tárgyaláson kívüli elbírálásra vonatkozó szabályokról a Kp. 77. §-a rendelkezik.

A közigazgatási bírósági eljárásban fizetendő illetékről és az illetékfeljegyzési jogról az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 37. § (1) bekezdése és 62. § (1) bekezdés h) pontja alapján adtam tájékoztatást. A Bíróság hatáskörét a Kp. 12. § (1) bekezdése, illetékességét a Kp. 13. § (1) bekezdése és a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény 4. számú melléklete állapítja meg.

A Kormányhivatal hatáskörét a környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 5. §-a, illetékességét a Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése és az Ákr. 16. § (1) bekezdése állapítja meg.

A kiadmányozási jog gyakorlása a fővárosi és vármegyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról szóló 15/2024. (VI. 28.) KTM utasítás és a Kormányhivatal vezetőjének a kiadmányozás rendjéről szóló 58/2024. (XI.13.) utasítása alapján történt.

Veszprém, elektronikus bélyegző szerint

Takács Szabolcs
főispán
nevében és megbízásából:

Benczik Zsolt
főosztályvezető

Kapják:

1. TREMOR-BAU” Építőipari és Szolgáltató Kft. részére a Dr. Szenthe Ügyvédi Iroda útján (HK: 18938302)
2. dr. Horváth Szilvia 8254 Kővágóörs, Dani kút 07/36 hrsz. + tv.
3. Horváth Dezső 8254 Kővágóörs, Dani kút 07/36 hrsz. + tv.
4. Védegylet Pálkövéért Természet- és Környezetvédelmi Egyesület, Zsigovits Edith Katalin elnök (HK: 18930885)
5. Veszprém Vármegyei Kormányhivatal honlap
6. Irattár

Véglegessé válást követően:

7. Hatósági Nyilvántartás